

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження Критеріїв віднесення води питної до категорії «вода
природна мінеральна» та Показників безпечності вод природних
мінеральних та вод джерельних»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Критеріїв віднесення води питної до категорії «вода природна мінеральна» та Показників безпечності вод природних мінеральних та вод джерельних» (далі – проєкт акта) розроблено з метою врегулювання встановлення критеріїв віднесення води питної до категорії “вода природна мінеральна”, встановлення показників безпечності вод природних мінеральних та вод джерельних, а також з метою наближення національного законодавства щодо безпечності та якості харчових продуктів до законодавства Європейського Союзу.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено відповідно до пункту 8 частин другої статті 6 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» та з метою забезпечення виконання пунктів 5 та 11 Порядку віднесення води питної до категорії “вода природна мінеральна”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 травня 2025 р. № 542 (далі – Порядок) та на виконання пункту 16 Розділу 12 «Безпечність харчових продуктів, ветеринарна та фітосанітарна політика» Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2026 року № 438.

Порядком уже врегульовано механізм віднесення води питної до категорії “вода природна мінеральна”, склад документів, що подаються оператором ринку, та інші процедурні питання. Водночас для практичної реалізації зазначеного Порядку необхідним є затвердження МОЗ критеріїв, яким має відповідати вода питна для її віднесення до категорії “вода природна мінеральна”. Пункт 6 Порядку передбачає подання результатів досліджень (випробувань) води, зокрема лабораторних, що підтверджують відповідність критеріям, затвердженим МОЗ

Прийняття проєкту акта необхідне для нормативного визначення таких критеріїв, забезпечення єдиного підходу до оцінки вод питних, що можуть бути віднесені до категорії “вода природна мінеральна”, а також для узгодження національного регулювання з підходами, закріпленими в актах права Європейського Союзу у сфері вод природних мінеральних.

Україна, підписавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковану Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським

співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (далі – Угода про асоціацію), серед іншого, взяла на себе зобов'язання щодо внесення змін до нормативно-правових актів та розроблення нових з метою наближення законодавства України до права Європейського Союзу.

Пунктами 2 та 3 статті 64 Угоди про асоціацію зазначено, що сторони співробітничать з питань наближення законодавства та можливостей підвищення потенціалу. Підкомітет з управління СФЗ регулярно проводить моніторинг імплементації процесу наближення, передбаченого у Додатку V до цієї Угоди, щоб надавати рекомендації щодо заходів з наближення.

Додаток V до Угоди зазначає, що Україна повинна представити всеохоплюючу стратегію відповідно до статті 64(4) цієї Угоди.

Пунктом b глави 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» цієї Угоди, визначено наближення законів України до законів ЄС.

Зазначена Глава має на меті сприяння здійсненню торгівлі товарами, що охоплюються санітарними та фітосанітарними заходами між Сторонами, забезпечуючи при цьому, зокрема, охорону життя і здоров'я людей.

З метою наближення національного законодавства до права Європейського Союзу, а саме імплементації положень Директиви Європейського Парламенту і Ради ЄС 2009/54/ЄС від 18 червня 2009 року про експлуатацію джерел і розміщення на ринку вод природних мінеральних та Директиви Комісії 2003/40/ЄС від 16 травня 2003 року про встановлення переліку, гранично допустимих концентрацій та вимог до маркування складових природних мінеральних вод, а також умов використання збагаченого озоном повітря для обробки природних мінеральних вод та джерельних вод, розроблено проєкт акта, яким запропоновано встановити критерії віднесення води питної до категорії «вода природна мінеральна».

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається затвердити геологічні, гідрогеологічні, фізичні, хімічні, фізико-хімічні та мікробіологічні критерії віднесення води питної до категорії «вода природна мінеральна», а також встановити показники безпеки вод природних мінеральних та вод джерельних.

4. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері є: Конституція України, Закони України «Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», постанова Кабінету Міністрів України від 9 травня 2025 р. № 542 «Про затвердження Порядку віднесення води питної до категорії “вода природна мінеральна”», постанова Кабінету Міністрів

України від 01 квітня 2026 року № 438 «Про затвердження Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis EC), наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 12.04.2021 № 741 «Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу вод природних мінеральних і вод джерельних», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19.05 2021 за № 657/36279.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного бюджету та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення публічних консультацій.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує погодження із Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Відповідно до абзацу вісімнадцятого частини другої статті 3 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» його дія не поширюється на здійснення регуляторної діяльності, пов'язаної з прийняттям нормативно-правових актів, що містять положення, спрямовані на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони, у тому числі додатків до неї.

Проект акта потребує погодження з Міністерством економіки та довілля України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Державною службою геології та надр України.

Проект акта потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Проект акта містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проекті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Проект акта не містить положень, що впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. У проекті акта відсутні положення, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проект акта не містить положень, що створюють підстави для дискримінації.

Проект акта не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної

демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку, а отже не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Міністерства цифрової трансформації України.

Громадська антикорупційна та/або громадська антидискримінаційна експертиза проекту акта не проводилася.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме позитивний вплив на інтереси держави, внаслідок наближення національного законодавства до законодавства Європейського Союзу через унормування критеріїв віднесення води питної до категорії «вода природна мінеральна» та встановлення показників безпечності для таких вод, а також для вод джерельних.

Проект акта не впливатиме на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Встановлення вимог щодо віднесення води питної до категорії «вода природна мінеральна» сприятиме існуванню чітких та прозорих вимог щодо застосування назви харчового продукту «вода природна мінеральна». Крім того встановлення показників безпечності вод природних мінеральних та вод джерельних дозволить уніфікувати вимоги до таких вод з вимогами, що діють в Європейському Союзі.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Оператори ринку харчових продуктів	Позитивний	Забезпечення європейських підходів та практик роботи галузі, зниження зловживань зі сторони учасників ринку. Розвиток конкурентного середовища
Споживачі харчових продуктів	Позитивний	Отримання доступу до якісних та безпечних харчових продуктів

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2026 р.